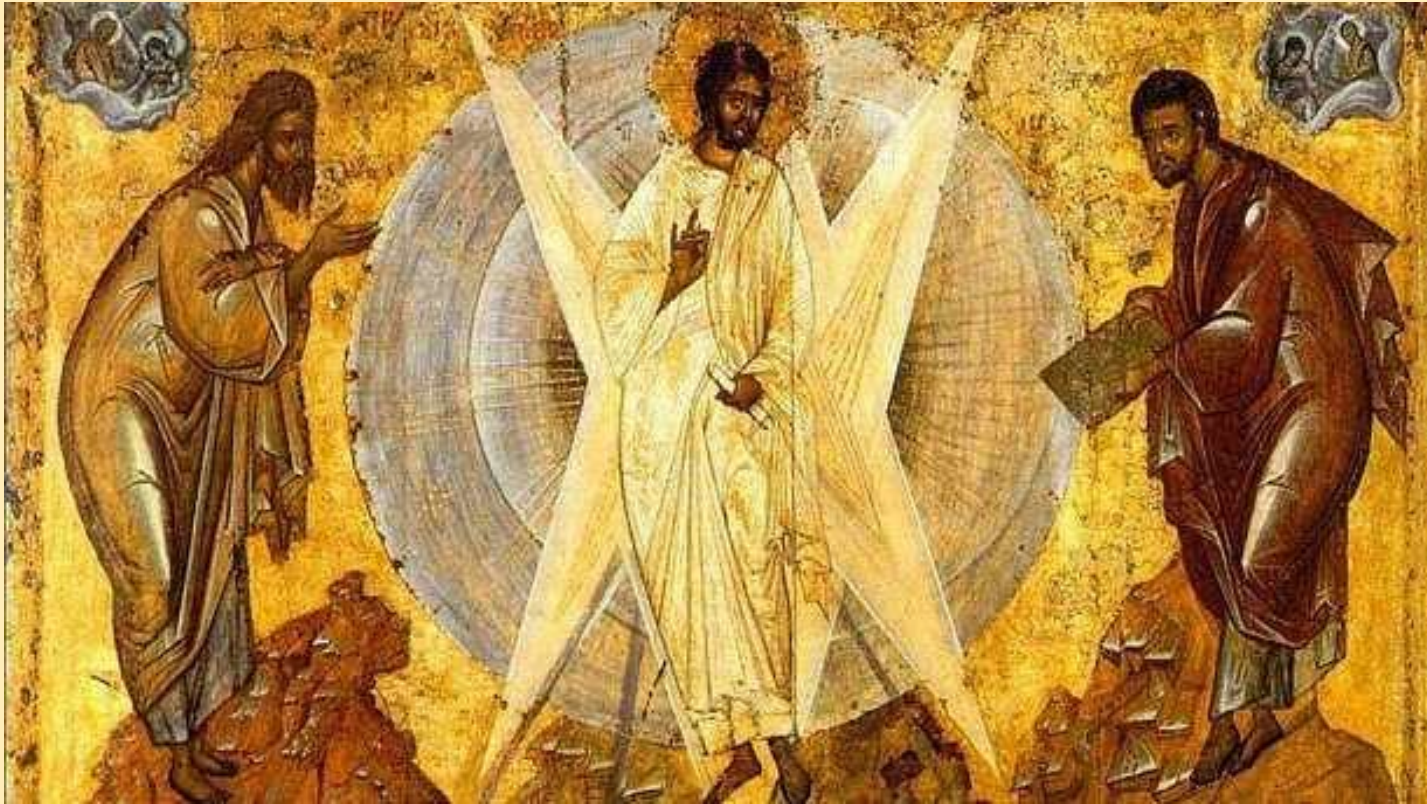


Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ:



Φανέρωση της θεϊκής μεγαλοσύνης Του
πριν από τα Πάθη του



Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης,
καὶ ὡς ἐχώρουν οἱ Μαθηταί σου
τὴν δόξαν σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς
ἐθεάσαντο, ἵνα ὅταν σε ἴδωσι
σταυρούμενον, τὸ μὲν πάθος
νοήσωσιν ἐκούσιον, τῷ δὲ
κόσμῳ κηρύξωσιν, ὅτι σὺ
ὑπάρχεις ἀληθῶς, τοῦ Πατρὸς
τὸ ἀπαύγασμα.

Κοντάκιο εορτῆς

Στο ὄρος Θαβώρ, **ο Χριστὸς «μεταμορφώθηκε»** (ἔλλαξε μορφή), φανερώνοντας «τὴν δόξαν» τῆς θεότητάς του. Ἔδειξε, ἔτσι, ὅτι **«βροτὸς τὸ ὀρώμενον, ἀλλὰ Θεὸς τὸ κρυπτόμενον»** (ο κόσμος ἐβλεπε σ' αὐτὸν ἕνα ἄνθρωπο, ποὺ μέσα τοῦ ὅμως ἐκρυβε τὸ Θεό).

Ἡ «δόξα» τοῦ Χριστοῦ φανερώθηκε στὴ Μεταμόρφωση με τὸ ἀκτιστο* φῶς (δεν ἔχει καμιὰ σχέση με τὸ φυσικὸ φῶς, διότι εἶναι υπερφυσικὸ καὶ αἰώνιο).

Αὐτὸ τὸ ἀκτιστὸ φῶς ποὺ εἶχε ὁ Χριστὸς ὡς Θεός, ἀφήσε νὰ φανεῖ, λίγο πρὶν τὸ Πάθος τοῦ, γιὰ νὰ φανερωθεῖ ἡ θεότητά τοῦ καὶ ἡ ἀληθινὴ ταυτότητά τοῦ, καὶ νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ μαθητὲς τοῦ, ὅπως λέει καὶ τὸ κοντάκιο τῆς γιορτῆς τῆς Μεταμόρφωσης.

Μτ 17,1 Ύστερα από έξι μέρες¹, παίρνει ο Ιησούς μαζί του τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, τον αδερφό του, και τους ανεβάζει σε ένα ψηλό βουνό².

Λκ 9,29 Την ώρα που προσευχόταν, η όψη του προσώπου του έγινε διαφορετική³ και τα ρούχα του άσπρα κι αστραφτερά.

30 Ξαφνικά δύο άντρες άρχισαν να μιλούν μαζί του: ήταν ο Μωυσής και ο Ηλίας⁴,

31 οι οποίοι παρουσιάστηκαν με λαμπρότητα και μιλούσαν για τον θάνατό του στην Ιερουσαλήμ, με τον οποίο θα εκπλήρωνε την αποστολή του.

Μτ 17,4 Και είπε ο Πέτρος στον Ιησού: "Κύριε, είναι ωραία να μείνουμε εδώ! Αν θέλεις, να κάνουμε εδώ τρεις σκηνές: μια για σένα, μια για τον Μωυσή και μια για τον Ηλία".

5 Ενώ μιλούσε ακόμα, ένα φωτεινό σύννεφο⁵ τους σκέπασε, και μέσα από το σύννεφο ακούστηκε μια φωνή που έλεγε:

"Αυτός είναι ο αγαπημένος μου Υιός,

αυτός είναι ο εκλεκτός μου

αυτόν να ακούτε".

6 Όταν το άκουσαν οι μαθητές, έπεσαν με το πρόσωπο στη γη και φοβήθηκαν πολύ.

7 Τους πλησίασε τότε ο Ιησούς, τους άγγιξε και τους είπε: **"Σηκωθείτε και μη φοβάστε".**

8 Σήκωσαν τότε τα μάτια τους και δεν είδαν κανέναν άλλον, παρά τον ίδιο τον Ιησού μόνον του.

9 Ενώ κατέβαιναν από το βουνό, τους πρόσταξε: "Μην πείτε σε κανέναν αυτό που είδατε, ώσπου να αναστηθώ από τους νεκρούς".



Η **Μεταμόρφωση του Χριστού** είναι ένα επεισόδιο από την επίγεια δράση του, που έλαβε χώρα **λίγο πριν** από την πορεία του προς την Ιερουσαλήμ, πορεία που απέληξε στο **Πάθος και την Ανάσταση**. Η Θεοφάνεια στο όρος αποτελεί κορυφαία στιγμή **αυτοφανέρωσης του Ιησού ως Θεανθρώπου**.





Επεξεργασία

1. Πότε και πού συμβαίνει το γεγονός της Μεταμόρφωσης; Ποια πρόσωπα συμμετέχουν σε αυτό; (βλ. και Ερμ. 1 και 2)



- Κατά τη χριστιανική παράδοση το γεγονός συνέβη στο **Θαβώρ**, στη νότια Γαλιλαία λίγο πριν από την πορεία προς το εκούσιον Πάθος.
- Ιησούς, Μωυσής, Ηλίας, Πέτρος, Ιωάννης και Ιάκωβος.

2. Στη Μεταμόρφωση παρουσιάστηκε ο Ιησούς ως Θεάνθρωπος. Βρείτε στο κείμενο λέξεις, φράσεις και άλλα στοιχεία που το φανερώνουν (βλ. και Ερμ. 3, 4 και 5).

- Η όψη του προσώπου διαφορετική
- Τα ενδύματα αστραφτερά
- Συνομιλία με Μωυσή και Ηλία
- Φωνή του Θεού-Πατέρα μέσα από τη νεφέλη.

3. Για ποιο θέμα συνομίλησε ο Ιησούς με τον Μωυσή και τον Ηλία; Αυτό και όλα όσα είδαν, άκουσαν και ένιωσαν οι τρεις μαθητές στο Θαβώρ, πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν να αντέξουν να δουν τον Δάσκαλό τους σταυρωμένο λίγο αργότερα;

Συνήθως δεν υπογραμμίζεται η πληροφορία (Λκ 9, 31) ότι **θέμα συζήτησης** Ιησού με τους Μωυσή και Ηλία ήταν **το Πάθος** για την ολοκλήρωση αποστολής του. Οι δυο άνδρες ο Μωυσής και ο Ηλίας συνομιλούσαν με το Χριστό για το **Θάνατό Του**, που θα εκπληρωνόταν στην Ιερουσαλήμ. Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως για το θάνατο αυτό χρησιμοποιείται η λέξη «**έξοδος**» (ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. Λουκ. 9:31).

Ο Σύρος Πατέρας Αφραάτης γράφει: «Οι Ιουδαίοι διέφυγαν το Πάσχα από τη σκλαβιά του Φαραώ· εμείς την ημέρα της Σταύρωσης απελευθερωνόμαστε από την αιχμαλωσία του Σατανά. Αυτοί θυσίασαν τον αμνό και σώθηκαν με το αίμα του από τον ολοθρευτή· εμείς με το αίμα του αγαπημένου Του Υιού απελευθερωνόμαστε από τα έργα της διαφθοράς που είχαμε διαπράξει. Αυτοί είχαν οδηγό το Μωυσή· εμείς έχουμε τον Ιησού για αρχηγό και Σωτήρα...» (Patrologia Orientalia I, 521). Για να έρθουν όλα αυτά τα καλά έπρεπε να περάσει ο Ιησούς από το Πάθος.

4. Άραγε ποιες σκέψεις και ποια συναισθήματα αντάλλαξαν οι τρεις μαθητές, όταν κατέβαιναν από το Θαβώρ, και τι ανακοίνωσαν στους συμμαθητές τους; (Προσπαθήστε να αυτοσχεδιάσετε και να δραματοποιήσετε τη σκηνή).

Ο Ιησούς θέλοντας να στηρίξει την πίστη των Μαθητών, γιατί σε λίγο θα ακολουθήσουν τα γεγονότα της Σταύρωσης, μεταμορφώθηκε για να τους αποκαλύψει ποιος πραγματικά είναι. Οι τρεις μαθητές - μάρτυρες του γεγονότος της Μεταμόρφωσης κατεβαίνοντας από το Θαβώρ θα ένιωθαν ότι είχαν υποστεί μια κάθαρση ψυχής και σώματος, ότι είχαν βαφτιστεί μέσα στο φως της χαράς και της αγάπης του Θεού, γι' αυτό και θα ένιωθαν ανάλαφροι, **έτοιμοι να μιλήσουν για εμπειρίες του καινούργιου κόσμου του Θεού και τη μεταμόρφωση του κόσμου**, που έχει ετοιμάσει ο Θεός για τους ανθρώπους και ξεπερνούν κάθε ανθρώπινη εμπειρία.

5. Το γεγονός της Μεταμόρφωσης άγγιξε βαθιά τις συνειδήσεις των μαθητών και τους ενδυνάμωσε στο έργο τους. Όσοι μελετούν τη Μεταμόρφωση σήμερα μπορούν να αντλήσουν από αυτήν έμπνευση και δύναμη για μεταμορφώσεις στην προσωπική και κοινωνική ζωή; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

Το φως του Θαβώρ δεν περιορίστηκε στους τρεις Αποστόλους. Από την ημέρα της Πεντηκοστής καταυγάζει την Εκκλησία του Χριστού και **σκορπίζεται στον κόσμο** με την παρουσία των αγίων του. Δικό μας καθήκον και δική μας χαρά και ελπίδα είναι να δοκιμάσουμε την αγαλλίαση της δόξας του Θεού με τη δική μας προσωπική μετοχή σ' αυτή την θεική αποκάλυψη.

Αυτό όμως σημαίνει για τον καθένα μας ευθύνη και ελπίδα συνάμα.

- Ελπίδα, γιατί πάντα μας προσμένει ο Θεός, για να μας αποκαλύψει με τη δύναμη του ακτίστου φωτός του τον καινούριο κόσμο και να μας μεταμορφώσει σε πολίτες της βασιλείας του.
- Ευθύνη, γιατί από τη δική μας αγάπη για τον Θεό και τον Κύριο Ιησού εξαρτάται η σωτηρία μας και η μετοχή μας στην δόξα του Θεού.

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς Μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδύναντο. Λάμψον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, τὸ φῶς σου τὸ ἄϊδιον, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, φωτοδότα δόξα σοι. (Απολυτίκιο της γιορτής).

Σε όλα τα Μυστήρια της Εκκλησίας ο Χριστός μας αγιάζει, αλλά ταυτόχρονα κρύβει το φως και τη χάρη Του, για να μπορούμε εμείς να πλησιάζουμε αυτά τα γεγονότα χωρίς φόβο και τρόμο.

α. Υπογραμμίστε στο κείμενο του αγίου Συμεών λέξεις και φράσεις που βρίσκετε να έχουν σχέση με το ευαγγελικό κείμενο της Μεταμόρφωσης.

Υπήρξαν **Άγιοι** στην Εκκλησία μας, που **έζησαν** αυτό **το θαύμα με το θείο φως**. Καθώς προσεύχονταν έλαμπαν από φως, σα να ήταν πάνω στο όρος Θαβώρ!

Όμως **και κάθε πιστός** κι ο καθένας από μας παίρνει φως και χάρη από το Χριστό – μόνο που δεν το βλέπουμε.

Αυτό που έγινε στη Μεταμόρφωση είναι προμήνυμα δόξας για όλη την Εκκλησία. Όσοι πιστέψουν στον Ιησού Χριστό, **«θα λάμπουν σαν τον ήλιο» κατά τη Δεύτερη Παρουσία**.

Μεγάλο φως μέσα μου

"Και μεγάλο φως έλαμψε πνευματικά μέσα μου και πήρε μαζί του ολόκληρον τον νου μου και την ψυχή μου· και θαύμασα γι' αυτό και έμεινα εκστατικός· και ξέχασα το μέρος που στεκόμουν και τι ήμουν και πώς ήμουν και φώναξα μόνον: "Κύριε, ελέησον!"... Και όταν εμφανίζεται αυτό το φως, φέρνει αγαλλίαση, και όταν κρύβεται, πληγώνει και φέρνει μεγάλο πόνο. Και με πλησιάζει και με ανυψώνει στους ουρανούς... Και φαίνεται μέσα μου σαν άστρο ... αστράφτει σαν τον ήλιο και ... μου δείχνει όλα όσα είναι στην πλάση".

Άγ. Συμεών ο Νέος Θεολόγος (957 - 1035)

β. Θυμηθείτε τη διήγηση της Βάπτισης του Χριστού. Ποια κοινά και ποια διαφορετικά στοιχεία με τη διήγηση της Μεταμόρφωσης βρίσκετε;

Κοινά		Διαφορετικά	
Βάπτιση και Μεταμόρφωση		Βάπτιση	Μεταμόρφωση
■ υπαίθριος τόπος ■ παρουσία ανθρώπων ■ φωνή Θεού Πατέρα ■ Θεοφάνεια - Χριστοφάνεια ■ συζήτηση πρωταγωνιστών		• ποταμός Ιορδάνης	• όρος Θαβώρ (ή Ερμών)
		• Πρόδρομος	• Μωυσής και Ηλίας
		• πλήθος ανθρώπων	• μόνον τρεις μαθητές
		• εμφάνιση Αγίου Πνεύματος	• φωτεινή νεφέλη λάμψη προσώπου και ενδυμάτων Ιησού

Στο γεγονός της Μεταμορφώσεως αποκαλύπτεται το μυστήριο της Αγίας Τριάδος

Το Φώς που έλαμψε πάνω στο όρος Θαβώρ είναι **τριαδικό Φώς** και η πανήγυρις της Μεταμορφώσεως **τριαδική πανήγυρις**, παρόμοια με την εορτή των Θεοφανείων, την οποία εορτάζουμε ακριβώς οκτώ μήνες νωρίτερα.

Όπως δε στην εορτή των Θεοφανείων «η της Τριάδος εφανερώθη προσκύνησις», έτσι και εδώ στην Μεταμόρφωση έχουμε πάλι **τριαδική φανέρωση**.

- Η φωνή του Πατρός ακούγεται από τον ουρανό να μαρτυρεί περί του Υιού,
- ο Υιός καταλάμπεται όλος από το άκτιστο τριαδικό Φως,
- το δε Πνεύμα εμφανίζεται όχι πλέον “έν είδει περιστερᾶς”, ἀλλ’ “έν είδει φωτεινῆς νεφέλης”.

Βασικά στοιχεία του μαθήματος

- Στην κορυφή του Θαβώρ **οι τρεις μαθητές του Χριστού** κατάλαβαν ότι: στο πρόσωπο του εκπληρώθηκαν οι υποσχέσεις του Θεού για χάρη των ανθρώπων' τα Πάθη και ο θάνατός του δεν θα συμβούν από αδυναμία.
- Στη θαυμαστή Μεταμόρφωσή του **αξιώθηκαν να πλησιάσουν περισσότερο τον Ιησού ως Θεάνθρωπο** και για λίγο να δουν, να ακούσουν και να ζήσουν κάτι από την ευτυχία της Βασιλείας του Θεού στην τελική της πληρότητα.
- **Όσοι ζουν χριστιανικά θεωρούν ότι αξίζει να αγωνίζονται για τη μεταμόρφωση του εαυτού τους και του κόσμου.**



Το θαυμάσιο μωσαϊκό της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στην κόγχη του ιερού του Καθολικού της Μονής, 6^{ου} αιώνα, διατηρούμενο σε άριστη κατάσταση. Στο οριζόντιο ημισφαιρικό τόξο υπάρχουν τα πορτρέτα των 16 προφητών και του Προφήτου Δαβίδ (στο μέσο) και στο κάθετο τόξο τα πορτρέτα των 12 Αποστόλων

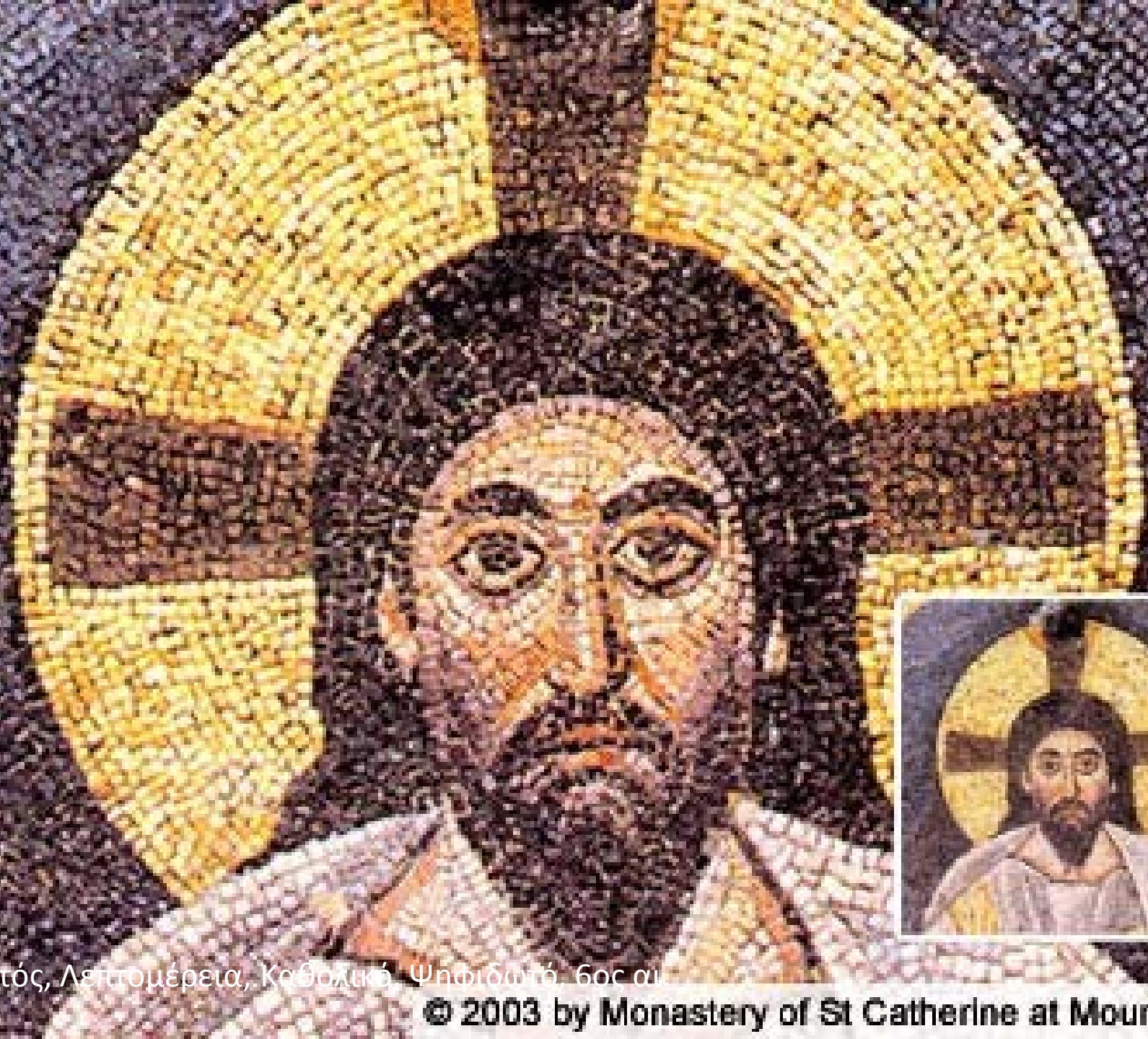


Το Ψηφιδωτό της Κόγχης του Ιερού, Καθολικό, 6ος αι.



Χριστός

Λεπτομέρεια από το
ψηφιδωτό της
Μεταμόρφωσης
στην Μονή Αγίας
Αικατερίνης στο
Σινά (6ος αιώνας).



Ο Χριστός, Ασπρομέρεια, Καθολικό Ψηφιδωτό, 6ος αι



Μεταμόρφωση, **Raffaello Santi**